

**WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY ŚRÓDROCZNE I ROCZNE Z GEOGRAFII
W KLASIE VIII PUBLICZNEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 10 IM. HENRYKA SIENKIEWICZA W OPOLU
OPARTE NA PROGRAMIE NAUCZANIA GEOGRAFII W SZKOLE PODSTAWOWEJ – PLANETA NOWA
AUTORSTWA EWY MARII TUZ I BARBARY DZIEDZIC - dostosowano do nowej podstawy programowej**

Wymagania na poszczególne oceny / % opanowania wiadomości i umiejętności.				
I	II	III	IV	V
ocena dopuszczający /35% do 50%	ocena dostateczny / 51% do 69% (I+II)	ocena dobry / 70% do 79% (I+II+III)	ocena bardzo dobry / 80% do 94% (I+II+III+IV)	ocena celujący / 95% do 100% (I+II+III+IV+V)
I. Azja				
Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:
<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie położenie geograficzne Azji, wskazuje granicę między Europą a Azją • wymienia formy ukształtowania powierzchni Azji • wymienia strefy klimatyczne i roślinne Azji i wskazuje je na mapie • wymienia największe rzeki i jeziora Azji i wskazuje je na mapie • wymienia strefy aktywności sejsmicznej w Azji na podstawie mapy geologicznej • wyjaśnia znaczenie terminu <i>wulkanizm</i> • odczytuje z mapy nazwy największych wulkanów w Azji i na świecie • wskazuje na mapie zasięg Ognistego Pierścienia Pacyfiku i określa jego położenie • wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Azji • wymienia główne uprawy w Azji na podstawie map tematycznych, wie w jakich zbiorach upraw przoduje • wskazuje na mapie Japonię i określa cechy położenia • wymienia cechy środowiska przyrodniczego Japonii • wymienia główne uprawy w Japonii • wymienia nazwy dwóch znanych w 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje linię brzegową Azji - wymienia nazwy największych mórz, zatok, cieśnin, wysp i półwyspów i wskazuje je na mapie • wymienia największe krainy geograficzne Azji i wskazuje je na mapie • charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Azji i przedstawia kontrasty w ukształtowaniu powierzchni Azji • omawia czynniki klimatyczne kształtujące klimat Azji • wymienia cechy różnych typów klimatu w Azji na podstawie klimatogramów • omawia strefy roślinne Azji • omawia płytową budowę litosfery na podstawie map tematycznych • wie na styku jakich płyt leży Azja • wyjaśnia znaczenie terminu <i>epicentrum</i>, <i>hipocentrum</i> • wymienia typy wulkanów i podaje ich główne cechy • wymienia skutki zjawisk wulkanicznych i trzęsień ziemi • wymienia i wskazuje na mapie obszary Azji o korzystnych i niekorzystnych warunkach do rozwoju rolnictwa • wymienia czołówkę państw azjatyckich w światowych zbiorach roślin uprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia budowę geologiczną Azji i wskazuje na mapie najstarsze i najmłodsze części kontynentu • omawia cyrkulację monsunową i jej wpływ na klimat Azji • charakteryzuje kontrasty klimatyczne i roślinne w Azji • wymienia czynniki wpływające na układ sieci rzecznej w Azji oraz charakteryzuje sieć rzeczną • wyjaśnia przyczyny występowania wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami w Azji i opisuje ich przebieg • omawia warunki przyrodnicze i pozapryrodnicze rozwoju rolnictwa w Azji • opisuje ekstremalne zjawiska klimatyczne i ich skutki w Japonii • omawia bariery utrudniające rozwój gospodarki Japonii • omawia znaczenie i rolę transportu w gospodarce Japonii • omawia cechy gospodarki Chin • analizuje wielkości PKB w Chinach na tle innych krajów świata na podstawie danych statystycznych • charakteryzuje tradycyjne rolnictwo i warunki rozwoju rolnictwa Chin • przedstawia problemy demograficzne Indii 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, dlaczego Azja bywa nazywana kontynentem geograficznych rekordów • omawia powstawanie Himalajów i rowów oceanicznych • przedstawia sposoby zabezpieczania ludzi przed skutkami trzęsień ziemi i wybuchów wulkanów, wie gdzie trzęsienia ziemi, wybuchy wulkanów, tsunami spowodowały największe straty w ludziach • omawia warunki klimatyczne w Azji wpływające na rytm uprawy ryżu • omawia znaczenie uprawy ryżu dla krajów Azji Południowo-Wschodniej • wykazuje związek między budową geologiczną a występowaniem wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami w Japonii • analizuje źródła gospodarczego rozwoju Japonii • charakteryzuje cechy nowoczesnej gospodarki Japonii oraz rodzaje produkcji przemysłowej • uzasadnia, że gospodarka Japonii należy do najnowocześniejszych na świecie • przedstawia problemy demograficzne i społeczne Chin z uwzględnieniem przyrostu naturalnego na podstawie analizy danych statystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • udowadnia słuszność stwierdzenia, że Azja to kontynent kontrastów geograficznych • wskazuje na mapie Azji państwa: Korea Pn. i Pd., Mongolia, Pakistan, Irak, Iran, Syria, Turcja, Arabia Saudyjska, Izrael (Chiny, Indie, Japonia są w wymaganiach na ocenę 2) • omawia wpływ budowy geologicznej na występowanie rowów tektonicznych, wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami • wyjaśnia, dlaczego na wschodnich wybrzeżach Azji występuje wiele wulkanów • omawia i ocenia skutki trzęsień ziemi i wybuchów wulkanu dla obszarów gęsto zaludnionych • wyjaśnia dlaczego grunty orne mają niewielki udział w strukturze użytkowania ziemi w Azji • wykazuje związki między cechami klimatu monsunowego a rytmem upraw i „kulturą ryżu” w Azji Południowo-Wschodniej • ocenia znaczenie warunków przyrodniczych i czynników społeczno-kulturowych w tworzeniu nowoczesnej gospodarki Japonii • rozpoznaje atrakcje turystyczne oraz zwyczaje Japonii na podstawie fotografii

<p>świecie marek produktów japońskich</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie jaki przemysł ma szczególne znaczenie w japońskiej gospodarce • wskazuje na mapie Chin i określa ich położenie • lokalizuje na mapie ośrodki przemysłu zaawansowanych technologii w Chinach • wymienia nazwy dwóch znanych w świecie marek produktów chińskich • wymienia główne uprawy w Chinach i opisuje ich rozmieszczenie na podstawie mapy gospodarczej • wymienia surowce mineralne w Chinach i wskazuje na mapie obszary ich występowania • wskazuje na mapie Indie i określa ich położenie geograficzne • porównuje liczbę ludności Chin i Indii oraz odczytuje z wykresu ich prognozę • wymienia największe aglomeracje Indii i wskazuje je na mapie • wyjaśnia znaczenie terminu <i>slamsy</i> • wymienia główne rośliny uprawne w Indiach i wskazuje na mapie tematycznej obszary ich występowania • wymienia surowce mineralne w Indiach i wskazuje na mapie obszary ich występowania • wskazuje na mapie Bliski Wschód i określa jego położenie geograficzne • wymienia państwa leżące na Bliskim Wschodzie na podstawie mapy politycznej • wymienia surowce mineralne na Bliskim Wschodzie i wskazuje na mapie obszary ich występowania • wskazuje na mapie miejsca konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie • wymienia charakterystyczne cechy społeczeństwa Japonii, Chin, Indii, Bliskiego Wschodu 	<p>na podstawie infografiki</p> <ul style="list-style-type: none"> •charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Japonii • omawia strukturę zatrudnienia w Japonii na podstawie analizy danych statystycznych • omawia warunki przyrodnicze rozwoju rolnictwa w Japonii • przedstawia cechy rolnictwa Japonii •określa różnorodność cech środowiska geograficznego Chin • omawia czynniki przyrodnicze sprzyjające osadnictwu w Chinach • przedstawia i wyjaśnia nierównomierne rozmieszczenie ludności Chin na podstawie mapy gęstości zaludnienia •omawia główne kierunki produkcji rolnej w Chinach •omawia cechy środowiska geograficznego Półwyspu Indyjskiego • podaje przyczyny powstawania slamsów w Indiach • omawia warunki uprawy roślin uprawnych w Indiach • wyjaśnia, dlaczego Indie nie są ważnym producentem wołowiny, mimo, iż mają największe pogłównia bydła na świecie •charakteryzuje indyjską Dolinę Krzemową •omawia cechy środowiska przyrodniczego Bliskiego Wschodu • omawia wielkość zasobów ropy naftowej na świecie i na Bliskim Wschodzie na podstawie diagramu i map tematycznych •wymienia państwa Bliskiego Wschodu należące do największych producentów ropy naftowej •przedstawia cele organizacji OPEC •omawia zróżnicowanie religijne na Bliskim Wschodzie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia system kastowy w Indiach • przedstawia zróżnicowanie indyjskiej edukacji • analizuje strukturę zatrudnienia i strukturę PKB Indii na podstawie wykresu • charakteryzuje przetwórstwo przemysłowe Indii •omawia wpływ religii na życie muzułmanów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia dlaczego w Chinach wprowadzono program kontroli urodzeń • omawia przemysł w Chinach • omawia znaczenie nowoczesnych kolei w rozwoju gospodarczym Chin • omawia kontrasty etniczne, językowe i religijne w Indiach • charakteryzuje cechy gospodarki Indii i możliwości ich rozwoju • omawia znaczenie ropy naftowej w rozwoju ekonomicznym państw Bliskiego Wschodu • omawia źródła konfliktów zbrojnych i terroryzmu na Bliskim Wschodzie i analizuje ich skutki dla mieszkańców 	<p>i podaje cechę charakterystyczną</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ gospodarki Chin na gospodarkę światową • rozpoznaje atrakcje turystyczne oraz zwyczaje Chin na podstawie fotografii i podaje cechę charakterystyczną • opisuje główne problemy indyjskiego społeczeństwa oraz przedstawia ich przyczyny • rozpoznaje atrakcje turystyczne oraz zwyczaje Indii na podstawie fotografii i podaje cechę charakterystyczną • analizuje skutki występowania konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie
---	--	---	--	---

II. Afryka				
Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:
<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Afrykę i określa jej położenie, wskazuje granicę między Europą a Afryką wymienia strefy klimatyczne i roślinne Afryki i wskazuje je na mapie wymienia największe rzeki i jeziora Afryki i wskazuje je na mapie wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Afryce wymienia główne uprawy plantacyjne i żywieniowe w Afryce wymienia surowce mineralne Afryki na podstawie mapy gospodarczej i wskazuje obszary ich występowania określa zasobność Afryki w surowce mineralne, wie, w której części Afryki przeważa wydobywanie ropy naftowej, a w której pozostałe surowce wymienia atrakcyjne turystycznie państwa Afryki wyjaśnia różnicę między głodem, głodem utajonym a niedożywieniem wymienia państwa w Afryce dotknięte głodem i niedożywieniem wskazuje na mapie Kenię i określa jej położenie wymienia obiekty turystyczne na terenie Kenii 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje linię brzegową Afryki, wymienia nazwy największych mórz, zatok, cieśnin, wysp i półwyspów i wskazuje je na mapie wymienia największe krainy geograficzne Afryki i wskazuje je na mapie omawia cechy ukształtowania powierzchni Afryki wymienia czynniki klimatyczne kształtujące klimat Afryki wymienia cechy różnych typów klimatu w Afryce na podstawie klimatogramów omawia czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Afryce <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje chów zwierząt w krajach Afryki i jego znaczenie przedstawia zróżnicowanie PKB w różnych państwach Afryki na podstawie analizy danych statystycznych omawia przemysł wydobywczy i przetwórczy w Afryce wymienia działy usług rozwijających się dynamicznie wskazuje państwa w Afryce dotknięte problemem głodu i niedożywienia na podstawie mapy tematycznej <ul style="list-style-type: none"> analizuje niedożywienie ludności w Afryce na podstawie wykresu przedstawia ruch turystyczny Kenii na podstawie analizy danych statystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wpływ czynników klimatotwórczych na klimat Afryki omawia rozmieszczenie opadów atmosferycznych w Afryce na podstawie mapy klimatycznej charakteryzuje sieć rzeczną i jeziora Afryki omawia udział rolnictwa w strukturze zatrudnienia w wybranych państwach Afryki na podstawie wykresu wie, w których państwach Afryki w rolnictwie pracuje ponad 70 % zatrudnionych omawia gospodarkę w strefie Sahelu omawia cechy gospodarki krajów Afryki na podstawie analizy danych statystycznych przedstawia nowoczesne działy gospodarki Afryki omawia rozwój i znaczenie usług w Afryce omawia przyczyny głodu i niedożywienia ludności w Afryce opisuje zmiany w poziomie niedożywienia ludności Afryki wymienia obiekty w Kenii wpisane na listę dziedzictwa UNESCO opisuje walory kulturowe Kenii 	<ul style="list-style-type: none"> omawia związek budowy geologicznej Afryki z powstawaniem rowów tektonicznych wyjaśnia cyrkulację powietrza w strefie międzyzwrotnikowej i jej wpływ na opady omawia przyczyny i skutki procesu pustynnienia w strefie Sahelu przedstawia czynniki ograniczające rozwój gospodarki w Afryce omawia skutki głodu i niedożywienia ludności w Afryce przedstawia sposoby walki z głodem i niedożywieniem ludności Afryki omawia turystykę w różnych regionach Afryki i omawia bariery ograniczające rozwój turystyki w Afryce opisuje walory przyrodnicze Kenii wpływające na rozwój turystyki 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia istnienie strefowości klimatyczno-roślinno-glebowej w Afryce wskazuje na mapie Afryki państwa: Maroko, Algierię, Libię, Egipt, Mauretanię, Nigerię, RPA (Kenia jest w wymaganiach na ocenę 2) wyjaśnia związki między warunkami przyrodniczymi a możliwościami gospodarowania w strefie Sahelu przedstawia rolę chińskich inwestycji na kontynencie afrykańskim określa związki między warunkami przyrodniczymi i kulturowymi a rozwojem turystyki na przykładzie Kenii rozpoznaje atrakcje turystyczne oraz zwyczaje Afryki na podstawie fotografii i podaje cechę charakterystyczną
III. Ameryka Północna i Ameryka Południowa				
Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:
<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie i określa położenie geograficzne Ameryki Pn. i Pd., wskazuje granicę między Ameryką Pn. a Ameryką Pd. wymienia strefy klimatyczne i roślinne Ameryki i wskazuje je na mapie 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje linię brzegową Ameryki, wymienia nazwy największych mórz, zatok, cieśnin, wysp i półwyspów i wskazuje je na mapie wymienia największe krainy geograficzne Ameryki i wskazuje je na 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje budowę geologiczną Ameryki omawia czynniki klimatyczne wpływające na klimat Ameryki porównuje strefy klimatyczne ze strefami roślinnymi w Ameryce 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek ukształtowania powierzchni z budową geologiczną w Ameryce omawia związek stref klimatycznych ze strefami roślinnymi w Ameryce przedstawia skutki występowania 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia cechy w ukształtowaniu powierzchni Ameryki Północnej i Ameryki Południowej wskazuje na mapie stolice państw Meksyku, Stanów Zjednoczonych, Kanady, Chile,

<ul style="list-style-type: none"> • wymienia największe rzeki i jeziora Ameryki i wskazuje je na mapie • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>tornado, cyklon tropikalny</i> • wskazuje na mapie Aleję Tornad • wymienia nazwy wybranych cyklonów tropikalnych w XXI wieku • wskazuje na mapie Amazonię i określa jej położenie geograficzne • omawia florę i faunę lasów równikowych • podaje liczbę ludności Ameryki Pn. i Ameryki Pd. na podstawie wykresu • wymienia główne i mieszane odmiany człowieka zamieszkujące Amerykę oraz wymienia rdzennych mieszkańców • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>urbanizacja, wskaźnik urbanizacji, aglomeracja, megalopolis</i> • wymienia obszary słabo i gęsto zaludnione w Ameryce i wskazuje je na mapie • wymienia największe miasta i aglomeracje Ameryki i wskazuje na mapie • wskazuje na mapie Stany Zjednoczone i określa ich położenie • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>produkt światowy brutto, technopolia</i> • wymienia główne surowce mineralne w Stanach Zjednoczonych na podstawie mapy i wskazuje obszary, wie w wydobyciu jakich surowców przodują Stany Zjednoczone • wymienia główne działy przemysłu w Stanach Zjednoczonych • wymienia rodzaje usług wyspecjalizowanych w St. Zjednoczonych • wymienia znane dwie firmy zaawansowanych technologii • wymienia główne uprawy i zwierzęta hodowlane w Stanach Zjednoczonych na podstawie mapy i wskazuje obszary 	<p>mapie</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje główne cechy ukształtowania powierzchni Ameryki • wymienia czynniki klimatyczne kształtujące klimat Ameryki • wymienia cechy różnych typów klimatu w Amerykach na podstawie klimatogramów • wymienia nazwy państw leżących w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej i wskazuje na mapie • omawia przyczyny powstawania tornad i cyklonów tropikalnych • podaje główne rejony występowania cyklonów tropikalnych i kierunki ich przemieszczania się • podaje cechy środowiska przyrodniczego Amazonii • omawia cechy klimatu Amazonii • podaje przyczyny zróżnicowania etnicznego i kulturowego Ameryki • przedstawia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej • analizuje liczbę ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności państw Ameryki na podstawie mapy tematycznej • omawia ukształtowanie powierzchni Stanów Zjednoczonych • wymienia czynniki wpływające na rozwój Doliny Krzemowej • omawia strukturę użytkowania ziemi w Stanach Zjednoczonych na podstawie wykresu 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje wody powierzchniowe Ameryki i wyjaśnia dlaczego większa część terytorium Ameryki jest w zlewisku Oceanu Spokojnego • omawia mechanizm powstawania tornad i cyklonów tropikalnych • opisuje piętność wilgotnych lasów równikowych w Amazonii • podaje przyczyny wysokich rocznych sum opadów atmosferycznych w Amazonii • omawia wielkie migracje w historii zasiedlania Ameryki • omawia zmiany liczby ludności w Ameryce na przestrzeni lat na podstawie wykresu oraz wyjaśnia przyczyny zmian • omawia rozwój miast Ameryki i przedstawia różne oblicza miast • podaje przykłady megalopolis w Ameryce i wskazuje je na mapie • podaje przyczyny powstawania slamsów w wielkich miastach na przykładzie Ameryki Południowej <ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie przemysłu i jego kluczowe działy w Stanach Zjednoczonych • omawia cechy rolnictwa Stanów Zjednoczonych 	<p>tornad i cyklonów tropikalnych w Ameryce</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia ekologiczne następstwa wylesiania Amazonii • charakteryzuje kierunki gospodarczego wykorzystania Amazonii • przedstawia sytuację rdzennej ludności w Ameryce • przedstawia cechy megalopolis w Ameryce Północnej • przedstawia negatywne skutki urbanizacji w Ameryce • charakteryzuje wybrane wskaźniki rozwoju gospodarczego Stanów Zjednoczonych • omawia znaczenie usług wyspecjalizowanych w gospodarce Stanów Zjednoczonych 	<p>Argentyny, Peru, Brazylii, Kolumbii, Kuby,</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje krótko Amerykę Łacińską i Amerykę Środkową • przedstawia sposoby ochrony przed nadchodzącym cyklonem • przedstawia działania człowieka mające na celu ochronę walorów przyrodniczych Amazonii • opisuje problemy ludności mieszkających w slamsach • ocenia wpływ przemysłu zaawansowanych technologii na rozwój gospodarki Stanów Zjednoczonych • ocenia rolę Stanów Zjednoczonych w gospodarce światowej na podstawie analizy danych statystycznych • rozpoznaje atrakcje turystyczne Ameryki na podstawie fotografii i podaje cechę charakterystyczną
--	--	--	--	---

IV. Australia i Oceania				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Australię i Oceanię, określa ich położenie geograficzne oraz podział Oceanii • wymienia strefy klimatyczne i roślinne Australii i wskazuje je na mapie • wymienia największe pustynie Australii na podstawie mapy • wyjaśnia znaczenie terminu <i>basen artezyjski</i> • wymienia endemity w Australii i Oceanii • przedstawia liczbę ludności i gęstość zaludnienia w Australii na podstawie mapy i analizy danych statystycznych • porównuje gęstość zaludnienia w Australii do pozostałych kontynentów • wymienia największe miasta Australii oraz wskazuje je na mapie • wymienia rdzennych mieszkańców Australii • omawia występowanie surowców mineralnych w Australii na podstawie mapy tematycznej i wymienia charakterystyczny surowiec mineralny • wie co stanowi podstawę australijskiego rolnictwa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje linię brzegową Australii, wymienia nazwy największych mórz, zatok, cieśnin, wysp i półwyspów i wskazuje je na mapie • wymienia największe krainy geograficzne Australii i wskazuje je na mapie • charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Australii • charakteryzuje środowisko przyrodnicze Oceanii • wymienia cechy charakterystyczne poszczególnych typów klimatu w Australii na podstawie klimatogramów • omawia czynniki przyrodnicze wpływające na rozmieszczenie ludności w Australii i omawia rozmieszczenie • określa obszary występowania głównych surowców mineralnych Australii • określa obszary występowania głównych hodowli w Australii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia strefowość roślinną w Australii • charakteryzuje wody powierzchniowe Australii • omawia bariery utrudniające zamieszkanie Australii • charakteryzuje rdzennych mieszkańców Australii i przedstawia ich sytuację • omawia cechy rolnictwa Australii na tle warunków przyrodniczych • przedstawia znaczenie usług w rozwoju gospodarki Australii i Oceanii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia wpływ położenia Australii na klimat • omawia zasoby wód artezyjskich i ich rolę w gospodarce Australii • wyjaśnia, dlaczego Australia jest atrakcyjna dla imigrantów • omawia znaczenie przetwórstwa przemysłowego i przemysłu zaawansowanych technologii w rozwoju Australii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje zależność między klimatem a zasobami wód powierzchniowych w Australii • wykazuje zależność pomiędzy rozmieszczeniem ludności a warunkami naturalnymi występującymi w Australii • określa główne cechy gospodarki Australii na tle warunków przyrodniczych i perspektywę rozwoju gospodarczego • rozpoznaje atrakcje turystyczne Australii i Oceanii na podstawie fotografii i podaje cechę charakterystyczną
V. Obszary okołobiegunowe				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Arktykę i Antarktydę oraz określa ich położenie • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>góra lodowa, pak lodowy, lądolód, lodowce szelfowe, nunataki, Antarktyka</i> • wymienia i wskazuje na mapie strefę klimatyczną i roślinną obszarów podbiegunowych • wymienia gatunki roślin i zwierząt na obszarach Arktyki i Antarktydy • wymienia rdzennych mieszkańców Arktyki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje linię brzegową, wymienia nazwy największych mórz, wysp i półwyspów i wskazuje je na mapie • przedstawia cechy środowiska przyrodniczego obszarów okołobiegunowych • wymienia zagrożenia środowiska przyrodniczego obszarów polarnych • charakteryzuje klimat Arktyki i Antarktydy na podstawie klimatogramów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje zjawisko dnia polarnego i nocy polarnej na obszarach okołobiegunowych • charakteryzuje ludy zamieszkujące Arktykę oraz warunki ich życia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje środowisko przyrodnicze Arktyki i Antarktyki • wyjaśnia, dlaczego Antarktyda jest największą pustynią lodową • wyjaśnia status prawny Antarktydy, podaje zasady zawarte w Układzie Antarktycznym oraz w tzw. protokole madryckim 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia skutki zmian klimatu w środowisku przyrodniczym obszarów polarnych • rozpoznaje atrakcje najzimniejszych regionów świata na podstawie fotografii i podaje cechę charakterystyczną

Zmodyfikowały: Teresa Budny i Dorota Wachta - 01.09.2024r.